

Hoofdpunten:

- Dekkingsgraad 31 december 2015: 101,4 procent
- Rendement in 2015: 1,4 procent
- Geen verhoging pensioenen
- Beschikbare premiereregeling ingevoerd

Financiële resultaten

Dekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad daalde in het vierde kwartaal van 2015 van 102,5 procent (30 september 2015) naar 101,4 procent (31 december 2015). De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde dekkingsgraad die over een periode van twaalf maanden wordt berekend. De actuele dekkingsgraad (ook wel UFR-dekkingsgraad genoemd) steeg in het vierde kwartaal als gevolg van de stijgende marktrente.

Rendement

De beleggingen leverden in het vierde kwartaal een positief rendement op van 1,8 procent. Aandelen stegen door uitstel van de renteverhoging in de Verenigde Staten. De portefeuille met obligaties en andere vastrentende waarden eindigde licht in de min. Gerekend over 2015 is het resultaat licht positief: 1,4 procent.

Tabel 1: Rendementen tot en met 31 december 2015 in procenten

Beleggingsonderdeel	tot en met 31-12-2015	4e kwart. 2015	3e kwart. 2015	2e kwart. 2015	1e kwart. 2015	2014
Vastrentende waarden	– 0,6	– 0,5	2,5	– 10,4	8,8	21,7
Staatsobligaties	– 1,1	– 1,6	4,6	– 14,9	12,9	30,7
Bedrijfsobligaties	0,0	0,9	0,2	– 1,8	0,7	7,4
Hypotheken	8,8	3,6	0,1	2,4	2,5	– 1,3
Liquiditeiten	– 0,1	– 0,0	– 0,0	0,0	0,0	0,1
Inflatie gelinkte obligaties	– 0,8	– 0,5	– 1,3	– 7,5	9,2	– 1,2
Aandelen	8,1	7,0	– 10,0	– 3,0	15,8	15,9
Alternatieve beleggingen	10,8	3,2	– 2,0	– 1,1	10,8	7,9
Vastgoed	9,8	2,9	0,2	– 1,9	8,6	5,6
Infrastructuur	11,5	3,5	– 2,8	0,9	9,8	13,6
Alternatieve vastrentende waarden	10,6	3,1	– 3,2	– 2,8	14,1	20,0
Private equity	18,0	2,4	4,0	5,9	4,7	—
Totaal beleggingsportefeuille (exclusief afdekkingsportefeuilles)	3,9	2,7	– 2,8	– 6,6	11,5	17,3
Totaal normportefeuille	3,7	2,4	– 2,5	– 5,6	10,0	17,5
Totaal beleggingsportefeuille (inclusief afdekkingsportefeuilles)	1,4	1,8	– 2,1	– 7,5	10,0	18,3

Toelichting: de normportefeuille is de maatstaf die het bestuur voorafgaand aan een jaar vaststelt op grond waarvan de beleggingsprestaties worden beoordeeld. De rendementen in bovenstaande tabel zijn inclusief de kosten voor extern vermogensbeheer.

Huidige marktontwikkelingen

In het vierde kwartaal steeg de rente. Uitstel van de renteverhoging in de Verenigde Staten leidde tot hogere aandelenkoersen na eerdere koersdalingen in China en opkomende markten. De Europese Centrale Bank voerde minder verruimend beleid dan de markt had verwacht. De 30-jaars rente sloot het jaar hoger af op 1,6 procent. Overproductie en concurrentie leidden tot dalende prijzen van grondstoffen en Chinese fabrieksgoederen.

Ontwikkeling en samenstelling van het vermogen

Het vermogen steeg in het vierde kwartaal van 20,1 miljard euro (30 september 2015) tot 21,5 miljard euro (31 december 2015). Door nieuwe aansluitingen kwam er 1,1 miljard euro vermogen bij. Daarnaast was er een positief rendement van 0,3 miljard euro.

Tabel 2: Samenstelling vermogen per 31 december 2015

Samenstelling vermogen	Portefeuille PGB 31 december 2015 in euro's	Portefeuille PGB 31 december 2015 in %	Mix normportefeuille 2015 in %	Mix normportefeuille 2014 in %
vastrentende waarden (incl. liquiditeiten)	10,5 miljard	49,5	45	50
aandelen	8,3 miljard	39,0	35	30
alternatieve beleggingen	2,4 miljard	11,5	20	20
waarde afdekkingsportefeuille rente	0,3 miljard	—	—	—
waarde afdekkingsportefeuille valuta	- 0,1 miljard	—	—	—
waarde totale beleggingsportefeuille	21,5 miljard	100	—	—

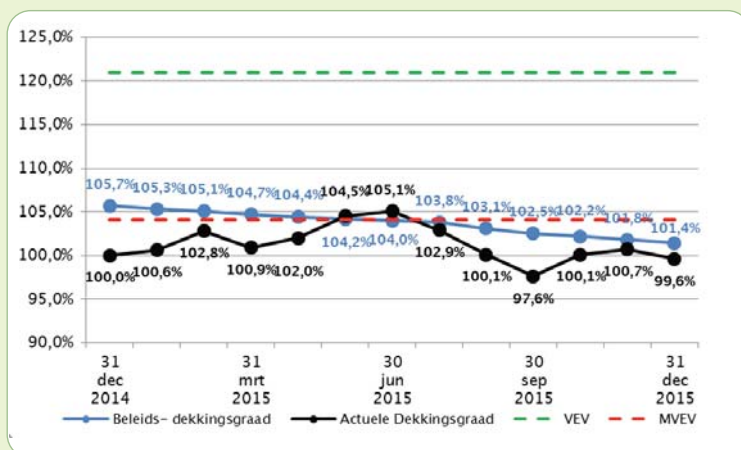
Ontwikkeling van de verplichtingen

De rekenrente van De Nederlandsche Bank steeg in het vierde kwartaal van 2015 van 1,6 procent naar 1,7 procent. Het fonds hoefde door deze rentestijging minder te reserveren voor de uitbetaling van de pensioenen. De verplichtingen stegen van 20,5 miljard euro naar 21,4 miljard euro. Hierin is rekening gehouden met een stijging van de verplichtingen door collectieve waardenovernames van nieuwe aansluitingen.

Ontwikkeling dekkingsgraad

De actuele UFR-dekkingsgraad is gestegen van 97,6 procent (30 september 2015) naar 99,6 procent op 31 december. De beleidsdekkingsgraad daalde van 102,5 procent naar 101,4 procent. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden. Door voortaan elke maand het 12-maandsgemiddelde te berekenen, schommelt de beleidsdekkingsgraad minder. Dat zorgt voor meer stabiliteit. De beleidsdekkingsgraad wordt onder meer gebruikt om te bepalen of het pensioenfonds een tekort heeft en de pensioenen kan verhogen of moet verlagen.

ONTWIKKELING DEKKINGSGRADEN

Toelichting: De vereiste dekkingsgraad van Pensioenfonds PGB is op dit moment ongeveer 121 procent (VEV). Dit niveau moet Pensioenfonds PGB eind 2026 bereikt hebben. Zo niet, dan moet Pensioenfonds PGB de pensioenen verlagen. Is de beleidsdekkingsgraad vijf jaar aaneengesloten lager dan het MVEV, de minimaal vereiste dekkingsgraad? Ook dan moet Pensioenfonds PGB de pensioenen verlagen.

Organisatie en beleid

Geen verhoging pensioenen

Het bestuur heeft besloten de pensioenen van deelnemers en gepensioneerden niet te verhogen per 1 januari 2016. De financiële situatie is niet goed genoeg om een toeslag te kunnen geven. Een toeslag (indexatie) is wettelijk pas mogelijk als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%. De komende jaren blijft de kans op verhoging van de pensioenen klein. Bestuursvoorzitter Ruud Degenhardt: "Dat is geen prettige boodschap. We willen graag dat de pensioenen van deelnemers en gepensioneerden hun koopkracht behouden. Maar de rente blijft voorlopig laag."

Haalbaarheidstoets geïntroduceerd

De ambitie van Pensioenfonds PGB is om op de lange termijn zoveel mogelijk koopkracht te behouden voor deelnemers en gepensioneerden. Het uitgangspunt is dat er over een periode van 15 jaar vanaf 2015 minstens 90% van de koopkracht wordt behouden. Of dat haalbaar is, moet volgens wettelijke regels (het Financieel Toetsingskader) voortaan elk jaar worden getoetst. Daarom is bij alle pensioenfondsen de haalbaarheidstoets geïntroduceerd. Daarmee worden 2000 economische scenario's doorberekend op koopkrachtgevolgen voor het pensioen van deelnemers en gepensioneerden. Volgens de haalbaarheidstoets van 2015 hoeft het beleid niet te wijzigen om de ambitie van Pensioenfonds PGB te realiseren.

Strategie voor komende jaren vastgesteld

Na een strategische verkenning heeft het bestuur de lijnen voor de komende jaren uitgezet. De strategie is gericht op duurzame groei, onderscheidende dienstverlening en een sterke relatie met sociale partners. Omdat het Pensioenfonds voor de Grafische Bedrijven de afgelopen jaren is veranderd in een multisectoraal pensioenfonds, is de naam veranderd in Pensioenfonds PGB. Hierdoor blijft het fonds verbonden met de grafimedia, maar is ook het verschil met het verleden als uitsluitend grafisch pensioenfonds te zien. De nieuwe naam en het nieuwe logo worden begin 2016 stap voor stap in de verschillende communicatiemiddelen doorgevoerd.

Beschikbare premieregeling ingevoerd

Vanaf 2016 kan Pensioenfonds PGB ook een beschikbare premieregeling of een combinatie van een uitkeringsregeling en een beschikbare premieregeling uitvoeren voor sociale partners. Twee bedrijfstakken met zo'n beschikbare premieregeling hebben zich vanaf 1 januari 2016 bij Pensioenfonds PGB aangesloten: Zeevisserij en Groothandel in Bloemen en Planten. In deze regelingen wordt het pensioenkapitaal belegd volgens een lifecycle. Daarbij is de beleggingsmix afhankelijk van de leeftijd van de deelnemer. Het pensioenkapitaal wordt vanaf tien jaar voor de AOW-leeftijd omgezet naar een recht op pensioen om de risico's te spreiden. In samenwerking met KAS BANK is een nieuwe beleggingsstructuur ontwikkeld om pensioenkapitaal te kunnen toewijzen aan individuele deelnemers. Die nieuwe structuur is op de eerste beursdag van 2016 ingevoerd.

Grafimedia verandert pensioenregeling.

In de nieuwe grafimedia-cao hebben werkgeversorganisatie en vakbonden afspraken gemaakt over de pensioenregeling in deze sector. Het partnerpensioen is aangepast omdat de kosten van de pensioenregeling door onder meer de lage rente en de langere levensverwachting omhoog zijn gegaan. Door de aanpassing blijft de premie hetzelfde als in 2015: 19,5%. Het partnerpensioen in de grafimedia is vanaf 1 januari 2016 volledig op risicobasis. In de sector verf- en drukinktindustrie is de regeling voor voorwaardelijk extra pensioen aangepast. De premie in deze sector is omlaag gegaan.

Nieuw lid van raad van toezicht

Alfred Slager is per 1 december 2015 benoemd tot lid van de raad van toezicht van Pensioenfonds PGB. Slager (1967) is hoogleraar Pension Fund Management aan de TIAS School for Business and Society. Hij was eerder betrokken bij Pensioenfonds PGB als extern adviseur van de beleggingsadviescommissie. Slager volgt René van de Kieft op, die in mei 2015 aftrad.

Ontwikkeling deelnemerskring

Het aantal deelnemers dat pensioen opbouwt bij PGB - inclusief toerekening wegens arbeidsongeschiktheid - steeg in het vierde kwartaal met 5.140 (9,4 procent) van 54.812 naar 59.952. Het aantal deelnemers dat pensioen krijgt, steeg in het vierde kwartaal van 69.204 naar 71.492, een stijging van 3,3 procent. De toename van het totaal aantal deelnemers en pensioenontvangers werd voor een deel veroorzaakt door nieuwe overeenkomsten met werkgevers. Het totaal aantal deelnemers steeg in 2015 met 14.941. In totaal waren er aan het eind van het vierde kwartaal 131.444 deelnemers die pensioen opbouwen of pensioen krijgen.

Tabel 3: Ontwikkeling deelnemerskring (31 december 2015)

Ontwikkeling aantal deelnemers	31-12-2015	30-9-2015	30-6-2015	31-3-2015	31-12-2014
Grafimedia en reprografie	22.180	22.618	22.780	23.365	23.881
Kartonnage- en flexibele verpakkingenbedrijf	4.466	4.446	4.407	4.258	4.393
Verf- en drukinktindustrie	1.720	1.730	1.672	1.677	1.508
Uitgeverijbedrijf	8.111	6.530	6.515	6.158	6.079
Kunststof- en rubberindustrie	1.791	1.801	1.818	1.805	1.088
Papierindustrie	2.320	2.471	2.451	2.468	2.358
Chemische en farmaceutische industrie	4.587	4.935	4.718	3.984	3.591
Overige sectoren	10.646	6.072	5.362	4.945	4.351
Deelnemers met toerekening wegens arbeidsongeschiktheid	4.131	4.209	4.038	4.074	4.137
Totaal incl. toerekening wegens arbeidsongeschiktheid	59.952	54.812	53.761	52.734	51.386
Totaal aantal pensioenontvangers	71.492	69.204	68.703	65.135	65.117
Totaal aantal deelnemers en pensioenontvangers	131.444	124.016	122.464	117.869	116.503

Het totale aantal deelnemers - inclusief deelnemers die na vertrek hun pensioen hebben laten staan bij PGB - kwam eind december 2015 uit op circa 290.000.

Disclaimer

De cijfers in dit kwartaalbericht zijn voorlopige cijfers, deels gebaseerd op schattingen, en niet gecontroleerd door de certificerende accountant en externe actuaaris.